

Editorial přílohy

Bosna a Hercegovina deset' rokov po Daytone

(Bosnia and Herzegovina Ten Years after Dayton)

Študentská sekcia Medzinárodného politologického ústavu (<http://www.iips.cz/index.php?show=001033>) pri príležitosti desiateho výročia dohodnutia Daytonských mierových zmlúv, ktoré de facto ukončili krvavý konflikt na území Bosny a Hercegoviny, usporiadala v novembri 2005 sériu podujatí *Desať rokov po Daytone*, ktoré si túto udalosť pripomínali (výstava, premietanie filmu, či ochutnávka tradičných balkánskych jedál). Najdôležitejším prvkom v sérii podujatí bola poldňová odborná konferencia, ktorú svojou prítomnosťou poctil veľvyslanec Bosny a Hercegoviny v Českej republike, J. E. Ivan Orlič.

Zámerom tejto konferencie bolo poskytnúť priestor pre oboznámenie sa širšieho publika s problematikou súčasného fungovania Bosny a Hercegoviny, predovšetkým v reflexii politickej vedy. Sekundárnym cieľom bolo vytvorenie platformy, na ktorej sa mohli stretnúť skúsení bádatelia pôsobiaci práve v tejto oblasti s mladými nádejnými talentami.

Pôvodne neplánovaným potomkom tejto konferencie sa tak stáva aj táto príloha Středoevropských politických studií, ktorá obsahuje najdôležitejšie príspevky konferencie. Pre organizátorov konferencie je ct'ou a potešením, že jej príspevky dosiahli úroveň, ktorá vyvolala dopyt po ich publikácii.

Ladislav Hladký vo svojom prierezovom príspevku *Daytonská mírová smlouva a její uvedení do života (Dayton Peace Treaty and Its Coming to Life)* uvádza čitateľa do problematiky súčasnej Bosny a Hercegoviny. V článku podáva náčrt najdôležitejších udalostí v krajine za posledných desať rokov. Citlivo vníma a poukazuje na problémy súvisiace s etnicitou obyvateľstva. Autor poukazuje na výzvy, ktoré krajina v bezpečnostnej, ekonomickej ale aj v rovine zahraničných vzťahov (integrácie) Bosna a Hercegovina čelí.

Damir Kasum nadväzuje článkom *Vývoj politického systému Bosny a Hercegoviny v podaytonském období a jeho současná podoba (The Evolution and Present Form of Political System of Bosnia and Herzegovina after Dayton)*, v ktorom čitateľa oboznamuje najskôr so samotnou Daytonskou mierovou zmluvou, ktorá vymedzuje fungovanie krajiny, následne postupuje k popisu jednotlivých zložiek inštitucionálneho dizajnu v krajine, ale poukazuje aj na jeho premeny a postupný trend posilňovania inštitúcií vlastných krajine na úkor inštitúcií medzinárodného spoločenstva.

Jakub Šedo a dielo *Stranícký systém Bosny a Hercegoviny po Daytonu (Party System of Bosnia and Herzegovina after Dayton)* poskytuje pohľad a analýzu politických strán a ich vzájomného fungovania v krajine. Po teoretickom vymedzení problematiky, v ktorej diskutuje úroveň, ktorá bádateľovi vypovedá najviac o Bosne a Hercegovine, pristupuje k analýze základných rysov stranického systému a jednotlivých povojnových volieb z rokov 1996, 1998, 2000 a 2002. V závere svojho príspevku načrtáva základne trendy vývoja stranického systému. Čitateľovi je poskytnutá aj analýza etnického hlasovania v Bosne a Hercegovine a výsledky volieb prostredníctvom tabuliek a príloh. Súčasťou článku sú aj profily najvýznamnejších politických strán.

Srdjan Prtina sa zaoberá *Uprchlíckou otázkou Bosny a Hercegoviny (Refugee Question of Bosnia and Herzegovina)*, kde analyzuje situáciu utečencov a vnútorne premiestnených osôb desať rokov po ukončení konfliktu – množstvo návratov, prístup hlavných aktérov k danej problematike, či jednotlivé prekážky (nacionalizmus, socio-ekonomické problémy, problémy nevybuchnutých mín), ktoré bránia utečencom k návratu do svojich domovov.

Lubomír Majerčík sa v záverečnom príspevku *ICTY a souzení válečných zločinnů (ICTY and War Crimes Prosecution)* zamýšľa nad otázkami medzinárodnej spravodlivosti a stíhania vojnových zločincov. Článok predovšetkým približuje vznik a pôsobnosť Medzinárodného tribunálu pre bývalú Juhosláviu, ale nevyhýba sa ani (aktuálnej) kritickej reflexii o dĺžke procesov a samotnej efektívite tribunálu.

Dúfame, že sekcie *Bosna a Hercegovina desať rokov po Daytonu* nájde svoje publikum, ponúkne širšej odbornej verejnosti relevantné informácie o tejto krajine a stane sa impulzom výskumu tohto rozhodne bohatého poľa pre (nielen) politologický výskum.

Za organizátorov konferencie v Brne 10. júna 2006,

Matej Kurian¹
editor prílohy

¹ Autor je študentom bakalárskeho programu na Katedre politológie Fakulty sociálnych štúdií Masarykovej univerzity. Zaoberá sa problematikou nedemokratických a hybridných režimov a politickej filozofie. Poštovní adresa: Katedra politologie, FSS MU, Joštova 10, 602 00 Brno, e-mail: kurian@fss.muni.cz.